

РЕШЕНИЕ

№ 30892

гр. София, 22.09.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 25 състав, в
публично заседание на 02.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Петкова

при участието на секретаря Мая Миланова, като разгледа дело номер **11651** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 - чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на „ЕЛЕКТРИСИТАС“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], срещу ОТКАЗ, обективиран в Писмо с рег. №НТУ/53-00-7865/08.11.2024г. на директора на Националното ТОЛ управление към Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ).

Жалбоподателят претендира за недействителност на оспорвания Отказ, като постановен в нарушение на приложимия материален закон и в противоречие с основни принципи на правото. Твърди, че поради допуснатата грешка дружеството е заплатило две годишни електронни винетки за едно и също моторно превозно средство (МПС) с държавен контролен (ДК) [рег.номер на МПС]. Поддържа, че с първото плащане на пътната такса търговецът е придобил право собственото му превозно средство законосъобразно да преминава по платената пътна мрежа в страната в периода 11.10.2024г. – 10.10.2025г. При това смята, че второто плащане на винетна такса за същото пътно превозно средство (ППС) е недължимо. Изтъква, че не съществува законова забрана за възстановяване на платената без основание пътна такса, а Процедурата за възстановяване на недължимо внесени такси по чл.10, ал.1, т.1 от Закона за пътищата (ЗП) има характер на вътрешни правила, които не могат да противоречат на разпоредбите на закона. Управителят на дружеството – жалбоподател моли съда отмени оспорвания отказ и да задължи директора на Националното ТОЛ управление да му възстанови недължимо платената пътна такса. Доводи за незаконосъобразност на административния акт излага и в представени по делото писмени бележки. Претендира да му бъдат присъдени разноски по водене на делото пред настоящата инстанция.

Ответникът – ДИРЕКТОР на Националното ТОЛ управление към Агенция „Пътна инфраструктура“, оспорва жалбата. В писмено становище с вх. №31643/25.11.2024г. и чрез процесуалния си представител юрк. Н. И. претендира, че оспорваното писмо не е индивидуален, нито общ административен акт и съответно не подлежи на оспорване по реда на АПК. Евентуално поддържа, че отказът, предмет на спора, е законосъобразен и не са налице сочените основания за неговата отмяна. Претендира да му бъдат присъдени разноски за юрисконсултско възнаграждение. Доводи за неоснователност на жалбата излага и в представени по делото писмени бележки по същество на спора.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и писмените доказателства събрани по делото, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят „Електриситас“ ЕООД е собственик на МПС – товарен автомобил с ДК [рег.номер на МПС] , за което по делото е представено копие от Свидетелство за регистрация №013368611, Част I.

Установява се с приетите писмени доказателства, че на 10.10.2024г. в 16⁵⁵ часа търговецът е заплатил и му е била издадена годишна винетка от категория КЗ с идентификационен №24101070384944, за лек автомобил с рег. [рег.номер на МПС] , с валидност от 00⁰⁰ ч. на 11.10.2024г. до 23⁵⁹ ч. на 10.10.2025г.

Няма спор между страните, че на 03.11.2024г. дружеството е заплатило по електронен път и му е била издадена електронна винетка – годишна, с идентификационен №74110373541373, за лек автомобил до 3.5т. с рег. [рег.номер на МПС] , със срок на валидност от 18⁰⁵ ч. на 03.11.2024г. до 23⁵⁹ ч. на 02.11.2025г.

При извършена проверка в електронния сайт BGTOLL (<https://web.bgtoll/TolleProduct>) жалбоподателят установил, че за едно и също МПС с ДК [рег.номер на МПС] има активни две винетки с крайни дати на валидност, съответно 10.10.2025г. и 02.11.2025г.

Със Заявление с вх. №53-00-7844/07.11.2024г. дружеството е сезирало директора на Националното ТОЛ управление с искане да му бъде възстановена сумата за една от платените винетни такси.

С процесното писмо жалбоподателят е уведомен, че искането му за възстановяване на недължимо платена винетна такса не попада в хипотезите на чл.10, ал.1, т.1 ЗП, тъй като разликата в периодите на валидност на двете закупени годишни електронни винетки е 24 дни, а според одобрената процедура за възстановяване, оповестена на интернет страницата на АПИ (<https://www.api.bg>), максималната допустима разлика в периодите на валидност между заплатените винетни такси не трябва да е повече от 3 дни, ако са заплатени в брой или с карта или най-много 5 дни, когато първото плащане е по банков път.

При така установените факти, съдът приема от правна страна следното:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Насочена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл.21, ал.1 АПК с който непосредствено се засягат права и законни интереси на жалбоподателя и който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност по силата на чл.120, ал.2 от Конституцията на РБългария.

Неоснователни са възраженията на ответника за недопустимост на жалбата. Противно на твърденията в становището от 25.11.2024г. и в бележките по същество на спора, процесното писмо не е с уведомителен характер, а съдържа изричен отказ за възстановяване на недължимо платена държавна такса, какъвто характер има винетната такса по чл.10, ал.1, т.1 ЗП.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА.

Като взе предвид изложените от жалбоподателя оплаквания и извърши проверка на оспорвания акт, на всички основания за законосъобразност, съдът приема следното:

Отказът, обективиран в Писмо с рег. №НТУ/53-00-7865/08.11.2024г. е постановено от компетентен орган, в кръга на правомощията му.

Съгласно чл.10, ал.10 ЗП, АПИ осъществява правомощията на държавата във връзка със събирането на пътните такси по този член и функциите на лице, събиращо пътни такси, както и по управлението на смесената система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, както и дейността по практическото прилагане, въвеждането, функционирането и контрола на системата за събиране на пътните такси. Агенция "Пътна инфраструктура" е юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на регионалното развитие и благоустройството, със седалище в [населено място] и със специализирани звена: областни пътни управления, Национално тол управление и Институт по пътища и мостове (чл.21, ал.2 ЗП). В чл.22, ал.1 ЗП е предвидено, че АПИ осъществява своята дейност чрез централна администрация и чрез специализираните звена по чл.21, ал.2. Според ал.3 на чл.22 ЗП ръководителите на звената по ал.1 или упълномощени от тях длъжностни лица представляват АПИ във връзка с дейността, която осъществяват.

Към датата на постановяване на процесния Отказ – 08.11.2024г., в сила е Правилник за структурата, дейността и организацията на работа на Агенция "Пътна инфраструктура" (ПСДОРАПИ, отм., ДВ бр.62/30.07.2025г.). Съгласно чл.33а, ал.1 ПСДОРАПИ, отм., Националното тол управление е специализирано звено, което изпълнява всички функции на АПИ като лице, събиращо пътни такси по чл.10, ал.1 и ал.2 ЗП, по опериране на Електронната система за събиране на пътни такси по чл.10, ал.1 ЗП, администриране събирането на пътни такси по чл.10, ал.1 и ал.2 ЗП и осъществяване на контрол и надзор върху доставчиците на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние - националните доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние и доставчиците на Европейската услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние (ЕУЕСТ), и върху доставчиците на деклариранни данни, с които агенцията има сключени договори. Правомощията на Националното тол управление са установени в ал.2 на чл.33а ПСДОРАПИ, отм., и сред тях са: да осъществява събирането на такси за ползване на платената пътна мрежа по време - винетни такси, и такси за изминато разстояние - тол такси, по републиканските пътища в обхвата, който е определен по чл.10, ал.3 ЗП (т.4); да организира и контролира дейностите, които са свързани с установяване на ползване на платената пътна мрежа в нарушение на Закона за движението по пътищата (ЗДвП) и ЗП (т.23). Националното тол управление се ръководи и представлява от директор, който се назначава от Управителния съвет на АПИ, съгласно приложимата в случая норма на чл.33б, ал.3 ПСДОРАПИ, отм..

При това съдът приема, че директорът на АПИ е материално компетентният орган да разрешава и съответно да отказва възстановяването на недължимо платени такси по чл.10, ал.1 ЗП.

Актът е в предписаната от закона форма и при издаването му не са допуснати нарушения на процесуалните правила, които да бъдат определени като съществени и да мотивират неговата отмяна. Съдът споделя разбирането, че нарушението на административнопроизводствените правила е съществено само тогава, когато е повлияло или е могло да повлияе върху крайното решение по същество на административния орган.

Съдът намира обаче, че процесното решение страда от порока материална незаконосъобразност.

В чл.55, ал.2 ЗП (в сила от 10.02.2023г.) изрично е предвидено, че недължимо платени такси по

чл.10, ал.1 и ал.2, чл.10а, ал.2 и чл.10б, ал.5, както и недължимо платените глоби и имуществени санкции в случаите по чл.179, ал.3д, изр. четвърто ЗДвП, се връщат по искане на заинтересованата страна в срок до 5 работни дни по банков път или на каса по ред, утвърден от УС на АПИ. Въз основа на тази законова делегация, с Решение по т.1.3 по Протокол №28988/11.10.2021г., УС на АПИ е одобрил Процедура за възстановяване на недължимо внесени такси по чл.10, ал.1, т.1 ЗП - винетни такси (публикувана на интернет страницата на АПИ <https://www.api.bg/files/7e31018b2e3cec582894bea85369b31c.PDF>). Според т.1.1. предмет на Процедурата е определянето на реда за възстановяване на суми от Национално тол управление при недължимо внесени такси по чл.10, ал.1, т.1 ЗП, включително при два или повече пъти заплащане на винетни такси.

В т.III. от Процедурата са регламентирани изискванията за разглеждане на подадени заявления за възстановяване на недължимо внесени такси. Съгласно т.3.1. възстановяване на недължимо внесени такси съгласно т.1.1., раздел I, е допустимо за собственик, ползвател съгласно изискванията на чл.4, ал.3 от Наредба №I-45/24.03.2000г., упълномощен от тях ползвател на ППС, ползвател въз основа на друго правно основание или лице, извън горните, което е заплатило винетната такса, чието възстановяване се иска, в следните случаи: а) Налице са издадени две или повече електронни винетки за едно и също ППС, с вписани еднакви регистрационни номера, категория и държава на регистрация; б) Налице е следната допустима разлика в периодите на валидност: - разликата в периодите на валидност между заплатените винетни такси е не повече от 3 /три/ дни, в случай, че и двете или повече винетни такси са платени в брой или с картово плащане; - разликата в периодите на валидност между заплатените винетки такси е до 5 /пет/ работни дни, в случай че първото плащане е по банков път.

Настоящият решаващ състав на съда намира, че с приетия регламент по т.III.3.1.2. УС на АПИ недопустимо е излязъл от рамките на законовата делегация. С нормата на чл.55, ал.2 ЗП на органа е възложено да утвърди ред по който да се осъществява възстановяването на недължимо платени такси. В случая обаче освен реда, органът е създал и допълнителни условия за възстановяване на недължимо платените такси, като е въвел времево ограничение в разликата в периодите на валидност на двете винетки. Законът не предвижда такова правомощие на УС на АПИ и не му е възложил да определи при какви условия ще се възстановяват такси и какви ще са изискванията за това. Законодателят е предвидил единствено правомощието да се създаде ред по който това ще става, което касае вътрешната организация на органа, но не и изисквания към лицата, платили недължимо такса. Съгласно чл.4б от Закона за държавните такси (ЗДТ) недължимо платени такси се връщат по искане на заинтересованата страна. Нито ЗДТ, нито ЗП предвиждат възможност административният орган да въвежда допълнителни изисквания освен недължимостта на таксата, за да я възстанови. В случая обаче е сторено точно това, поради което процедурните правила в тази им част противоречат на акт от по-висока степен и съответно са неприложими.

От доказателствата по делото се установява, че жалбоподателят е заплатил два пъти годишна винетна такса за едно и също МПС с ДК [рег.номер на МПС] като периодът 03.11.2024г. – 10.10.2025г. за двете винетки се покрива напълно. Това обстоятелство е видно и от екранната разпечатка на електронната страница на BG TOLL, където със статус „Активен“ за МПС с рег. [рег.номер на МПС] са налични две едногодишни електронни винетки съответно с №24101070384944 със срок на валидност до 10.10.2025г. и с №24110373541373 със срок на валидност до 02.11.2025г. Според изричната норма на чл.10, ал.1 ЗП за преминаване по платената пътна мрежа се въвежда смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства и такси на база време и на база изминато разстояние. В т.1 е предвидено, че заплащането на винетна такса дава право на едно пътно превозно средство да ползва за определен срок

платената пътна мрежа. След като с първата закупена винетка жалбоподателят е придобил право в определения едногодишен срок до 23⁵⁹ ч. на 10.10.2025г. да ползва платената пътна мрежа, то второто плащане за същото право на ползване на пътната мрежа от същото МПС е недължимо, тъй като е лишено от основание. При това недължимо платената винетна такса следва да бъде възстановена на дружеството, на основание чл.4б ЗДТ. Като е достигнал до обратния извод ответникът е постановил един незаконосъобразен акт, който следва да бъде отменен, а преписката изпратена на административния орган за ново произнасяне в съответствие с указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на съдебния акт. При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК на жалбоподателя се дължат разноски в размер на 50 (петдесет) лева – за държавна такса.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 и чл.173, ал.2 АПК АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град, Второ отделение, 25^{-ти} състав,

РЕШИ

ОТМЕНЯ ОТКАЗ, обективиран в Писмо с рег. №НТУ/53-00-7865/08.11.2024г. на директора на Националното ТОЛ управление към Агенция „Пътна инфраструктура“.

ИЗПРАЩА административната преписка на директора на Националното ТОЛ управление към Агенция „Пътна инфраструктура“ за ново произнасяне по Заявление с вх. №53-00-7844/07.11.2024г., съгласно указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото съдебно Решение, в 14-дневен срок от влизането му в сила.

ОСЪЖДА Агенция „Пътна инфраструктура“, представлявана от председателя на Управителния съвет, с адрес: [населено място], [улица], да заплати на „Електриситас“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], сумата 50 (петдесет) лева – разноски по адм. дело №11651/2024г.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на РБългария, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ

Боряна Петкова